

ΕΚΤΟΜΠΗ ΣΤ'

29 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 1966 Μετά τό σήμα τής έκπομπής άρχίζει ό διάλογος.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Γιάγγο μου, χρόνια πολλά.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Νέ ζήσος Δημήτρη μου.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Νέ ζήσουμε κι'οί δυό Γιάγγο μου και νά θυμώμαστε τά παληά γιέ νά τ'άποθνε κι'οί άριστοί μας, νά τ'άναπολοθνε οί παλαιοί και νά τά μαθαίνουμε οί νεότεροι πού δέν τά ξέρουν.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Θά ήτανε θμορφες αβτές οί χρονιαρες μέρες - όπως τίς λέγανε τότε - σέ παλαιότερη έποχή. 'Ιδίως στην 'Αθήνα θά είχενε άσφαλδς κάποιο δικό τους χρώμα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δέν ξέρω. Είμαι παληός Αθηναίος και ίσως δυσκολεθώμαι λίγο νά μιλήσω πιο άνοιχτά. Όμως ή άλήθεια πρέπει νά λέγεται. Σήμερα πού τίς άναπολοθμε αβτές τίς μέρες τών έορτών τών Χριστουγέννων και τής Πρωτοχρονιάς, τίς άναπολοθμε μ'έυχαρίστησι σάν κάτι πού τό ζήσαμε, σάν κάτι πού τό ξέρουμε. Πλέπομε άπόμα έπιετνες τίς χριστουγεννιάτικες μέρες και Πρωτοχρονιάτικες μέρες, σάν ξεθεριασμένη άκουαρέλλα μέσα σ'ένα παλαιό σαλόνι σκουισμένο σαλόνι.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ Νέ έράχνες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Πιράβο Γιάγγο μου. Βρήκες τήν λέξι πού ταίριαζε.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Απ'αβτά πού μου λές μαντεύω τήν συνέχεια. 'Αναπολοθν οί Αθηναίοι μ'έυχαρίστησι αβτές τίς ξεθεριασμένες άκουαρέλλες έπό τά παληά Χριστούγεννα και τήν παληά Πρωτοχρονιά, έν όπως τούς ρωτήσης : θά θέλατε νά τίς ξενακήσετε έτσι τίς μέρες αβτές, θά λέγανε όλοι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Όχι, χίλιες φορές όχι. Γιατί έμένα προσωπικά μου είναι πολύ δυσάρεστο νά βλέπω τούς συμπολίτες μου ν'άποθν τήν έπαιτεία, χριστουγεννιάτικη και πρωτοχρονιάτικη έπαιτεία μέ όλους τούς πιθανούς και άπιθάνους τρόπους.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ 'Επαιτεία είπες :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ἐπαιτεία Γιόγιο μου, κίπως δικαιολογημένη βέβαια, μὰ ἐπαιτεία. Ἐκεῖνη τὴν ἐποχὴ, σαράντα, πενήντα χρόνια πρὶν δὲν ὑπῆρχε καθιερωσις δεκάτου τρίτου μισθοῦ γιὰ τὸ ἀντιμετωπίζονται τὰ ἔξοδα τῶν ἡμερῶν αὐτῶν.

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ Ἔχω ἀκούσει γι' αὐτὸ καὶ ὁ κόσμος κατέφυγε στὸ ἐναγναστικό φιλοδώρημα μὲ τὸ σύστημα τῆς κάρτας, γιὰ νὰ ἐνισχύσῃ τὰ ἐκονομικά του : οἱ σκουπιδιέρηδες, οἱ ταχυδρόμοι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Δὲν ἦτανε μόνο αὐτοί. Αὐτοὶ ὑπάρχουν καὶ σήμερα. Τὴν ἐποχὴ ἐκεῖνη, δὲν ὑπῆρχε ἐπαγγελματίας ποὺ νὰ μὴν τύπωνε μιά κάρτα γιὰ νὰ εἰσπράξῃ φιλοδώρημα : ὁ νεροκράτης, αὐτὸς ποὺ διωχέτενε τὸ νερὸ στὰ σπίτια, οἱ φανοῦδροι τοῦ Δήμου, οἱ δόκοκαθαρισταί, ὁ εἰσπράκτωρ τοῦ ἡεριόφωτος, ὁ ἐλεγκτὴς τοῦ μετρητοῦ τοῦ ἡεριόφωτος... ἄλλοί μόνό σου ἔν δὲν τοῦ ἔδινες αὐτουνόσ... τὸν ἄλλο μὴνα τὸ ρολοῖ τοῦ γυαζιοῦ σου θὰ ἦτανε χαλασμένο καὶ θὰ ἔγραφε περισσότερο...

ΓΙΑΝΝΙΑΗΣ οἱ διανομεῖς : Αὐτοὶ θὰ ἦτανε ἀλόκληρη συνομοταξία. ~~Αἰσθητικὴ~~ Διανομεῖς ἀπλῆς ἑλληλογραφίας, ἄλλοι γιὰ τὴν συστημένη, ἄλλοι μὲ ἄλλες κάρτες γιὰ τὴν ἑλληλογραφία ἐξωτερικοῦ, ἄλλοι γιὰ τὰ τηλεγραφήματα, ἄλλες κάρτες γιὰ τὰ δέματα.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Ὁ χαριέστερος ἀπ' ὅλους αὐτοὺς ἦτανε ὁ σκουπιδιέρης ποὺ διετύπωνε τίς εὐχὲς τοῦ ἐμπέτρου καὶ ὁμοιομοταξήτως :

Ὁλοκρονίς ἀπ' τὸ πρωῖ σὲ καὶ ἓνα σοπέκι
 γυρίζω μὲ τὸ κάρρο μου καὶ μὲ τὸ καμπανάκι
 καὶ ἔλο βροντάω : Πτάγι-ντάγι-ντάγι, γυρεύοντας νὰ
 ἴσα σκουπίδια ἔχετε καὶ τὴ πετῶ στὸ κάρρο ^{πάρω}.

Γι' αὐτὸ λοιπὸν κυράδες μου, ἔν εἶναι ὁρισμὸς σας
 ὅσπε καὶ ἔρθε ἐμὲ τὸν κόσμο μου καὶ ὁ Χριστὸς βοη-
 θός σας.

στούς μαγυλαράδες που πήγανε γ'ά τ'ά κάλλαντα, τούς έφιλοδώρησε μέ πανένα δυό με λομακάρονα...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Καταλαβαίνω, όποτε κι'αυτοί της εζπανε : 'Εμεϊς έδω δέν ηρθαμε νά φῶμε και νά πιούμε, αλλά σῆς αγαπούσαμε κι'ηρθαμε νά σῆς δοῦμε. Καί έπολουθοῦσε τό έπαραίτητο : Πτοῦρι - ντοῦρι...

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Όμως νά κάνωμε και μι'ά έπανόρθωσι Γι'άγιο μου. Καί, αυτό τό ρεφραίν, ή έπωδός : Πτοῦρι-ντοῦρι, εἶναι πῶπως έκατανόητο, τό πρωταρχικό του ξεινήμα όμως εἶναι λογικό, διότι αυτό τό δίστιχο λανσαρίστηκε έπιβεβῶς πρό έκατό έτων στα 1866 όταν έγινε για δεύτερη φορά πρωθυπουργός ο 'Αλέξανδρος Κουμουντοῦρος που έθεωρεῖτο έκκεντρος και σιληρός πολιτικός, μέ ἄλλα λόγια ν τ ο ῦ ρ ο ς. Καί οἱ ὀπαδοί του χρησιμοποιούσαν για προεκλογικό σύνθημα τήν φράσι : Πτοῦρος - ντοῦρος Κουμουντοῦρος.

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Παντεύω τήν συνέχεια διότι μιῆμε τό νερό στό αἶμα του. οἱ ὀπαδοί του αυτοί θα λέγανε κατ'έπέκτασιν : Πτοῦροι, ντοῦροι, ντοῦροι, ντοῦροι, εἴμαστε ὅλοι Κουμουντοῦροι. "Ε, ἐπ'ένετ και κάτω οἱ παραλλαγές δέν ητανε πιά οὔτε δύσκολες, οὔτε επίθανες.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Όμως πηθήσαμε στήν πολιτική Γι'άγιο μου και πρέπει νά ξαναγυρίσωμε στό θέμα μας : Στο Χριστουγεννιάτικο φιλοδώρημα. Ζέρεις ποιός ητανε ο εἰνοούμενος της έποχης : 'Ο νεροκράτης. Αὐτός εἰσέπραττε τά περισσότερα φιλοδωρήματα και εἰς χρῆμα και εἰς εἶδος...

ΓΙΑΝΝΙΑΔΗΣ Τί εἶδος δηλαδή :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Εἶδος έρωτικών. Σέ τρυφερότητες τῶν δουλικῶν της γειτονιῆς. 'Ο νεροκράτης, ητανε γενναϊόδαρος στό ἔνοιγμα τοῦ νεροῦ στήν διοχετευσι τοῦ νεροῦ στα σπίτια, όταν εἰσέπραττε αἰσθηματικῆ φιλοδωρήματα, φιλι'ά, χῆδια και ὀποσχέσεις...

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

"Αλλως τε τήν κατέστασι αὐτή, τῆς ἐλλείψεως τοῦ νεροῦ
στήν παλιὰ Ἀθήνα ~~αὐτῆ~~ μῆς τήν μαρτυρῆ καί ἕνα λαϊκὸ τρα-
γοῦδι, ἡ Ἀντριάνα, ὅπου ὁ ἐρωτευμένος προσφέρεται νά κουβα-
λέῃ νερό γιὰ νά βοηθήσῃ τήν μπουγάδα τῆς Ἀντριάνας...

ΗΤΟΥΦΟΞΙΑΝΗΣ

(Ἦνο με πλένο)

Πάρε με Ἀντριάνα μου
νέ σέ βοηθῶ στήν πλύσι - Ἦ...
καί νά σοῦ κουβαλῶ νερό
ἐπ'τό Βατραχονῆσι ... Ἦ...
Ἀντριάνα σ'ἀγαπῶ

Κι'ἐν διψῆς καί θῆς καί σὺ νερό
τό φιλι μου εἶναι ἔροσερό.

Γιὰ σένα Ἀντριάνα μου
καί ποῦ δέν θά μισέσω... Ἦ...
γιὰ νά περδίω ἕνα βιδός
γιὰ σέ νά τό ζοδέσω... Ἦ...
Ἀντριάνα σ'ἀγαπῶ.

Κι'ἐν διψῆς καί θῆς καί σὺ νερό
τό φιλι μου εἶναι ἔροσερό.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

"Οπως ἐδῶ εἶναι ἕνας ἐπιλεκτός συνέδελφος ὁ Ἀλέκος Γεωργιά-
δης ποῦ θά ἔπρεπε νά μῆς πῆ τήν γνώμη του γι'αὐτό εἰδίως
τό τραγοῦδι.

ΓΕΩΡΓΙΑΝΗΣ

Ἐί γνώμη νά πῶ : Δέν μποροῦν ν'ἐντέχουν σέ σοβαρῆ κριτικῆ
αὐτά τὰ λαϊκὰ μοτίβα. Πρῶτα πρῶτα δέν ἔχουν ὑπεύθυνη πατρό-
τητα. Τήν Ἀντριάνα δέν ξέρομε ποιός τήν ἔχει γράφει. Δημο-
τικὸ τραγοῦδι, καθαρῶς δημοτικὸ δέν δείχνει νά εἶναι. Ἕνα
λαϊκὸ τραγοῦδάκι, ποῦ ἡ καταγωγή του χάνεται στέ βάρη μερι-
κῶν δεκαετηρίδων τῆς ἀθηναϊκῆς παραδόσεως. Πάντως ἔχει μίε
κριτικὴν σάν μουσικὸ μοτίβο καί ἕνα χροῖμα καί αὐτὰ ἀκριβῶς
μοῦ δόσανε στοιχεῖα νά ἐπεξεργασθῶ μίε κῆπως συγχρονισμένη
ἐνορχήστρωσι ποῦ θ'ἀκούσετε τώρα...

ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ Η ΑΝΤΡΙΑΝΑ

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

6
"Η Αντριάνα Γιάγκο μου προώδευσε. Δέν περιμένει πιά
νά της πουβαλήσουν νερό από τό Βατραχονήσι, ούτε νά φάη
τά χερόκια της ή σιάφη. Λάρης στον 'Αλέκο Γεωργιάδη,
ἀπέκτησε πλυντήριο ηλεκτρικό..."

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

"Έτσι είναι Δημήτρη. 'Η νέα γεννεά περνά πολύ καλύτερα από
τίς παλιές."

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Καλά πού είπες " νέα γεννεά " γιατί μου θύμισες κάτι. Μετέ
τόν άτυχή πόλεμο του 1897, όλα τά σφάλματα της άτυχίας έαείσαν
έπεινης, οί νεώτεροι τά ρίχνανε στους παλαιότερους. Τότε
έδημιουργήθηκε ή φράσις : 'Η νέα γεννεά... 'Εμείς ή νέα γεν-
νεά..."

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

πή μου πής πώς έγινε καί τραγουδι ή νέα γεννεά..."

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

"Οχι έκριβώς τραγουδι, αλλά ή φράσις μπήκε στα κάλλαντα της
έποχής καί τραγουδιότανε παρακαλώ έως τά χίλια έννιακόσια
ένδεκα, άη"

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Δηλαδή ως τήν έποχή των Βαλκανικών πολέμων :

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

'Ακριβώς. Καλοῦσε κόσμο τότε ή Πέα Γεννεά στα κάλλαντα. Πκοῦ
νά σου πῶ ότι είχε παραμεριστεί τό γνωστό μοτίβο " Καλήν έσπέ-
ραν έρχοντες... " γιατί κάποιος θ' ένεκάλυψε ότι ο δεκαπεντα-
σύλλαβος σῶα της βυζαντινής θρηνωδίας " Καλήν έσπέραν έρχον-
τες... " ταίριαζε καί μέ τό μοτίβο του έπτανησιακού τραγου-
διού της Πέας Γεννεάς. Νά έδῶ είναι ο Πτ. υφειλιόδης καί θά μῆς
δώσῃ τό παράδειγμα :

ΠΤΟΥΦΕΒΙΛΔΗΣ

(μόνο μέ πλιόνο)

'Εμείς ή Πέα Γεννεά
μέ θάρρος καί μ'έλπίδα
θά φάλωμε τά κάλλαντα
γιά τήν γλυκειά πατρίδα..."

Νά μῆς εῆσῃ ο έφέντης
με'ή καλή του ή κυρά
τά παιδιά του καί τό σῶῦ
μέ υγεία καί χαρά..."

καλήν ἑσπέραν ἔρχοντες
 ἔν εἶναι ὄρισμός σας
 Χριστοῦ τὴν θεῖαν γέννησιν
 νῆ πᾶ σι' ἔρχοντινὸ σας
 Χριστός γεννᾶται σήμερον
 ἐν Βηθλεὲμ τῆ ὁ πόλει
 κα' οἱ οὐρανοὶ ἐγύλλονται
 καὶ χαίρει ἡ γῆσις ὅλη...

Ἡ μῆς τῆσθ ὁ ἑσπέρτης
 κα' ἡ καλή του ἡ πυρᾶ
 τὰ παιδιὰ του καὶ τὸ οὐδὶ
 μὲ ὕγεια καὶ χαρὰ.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Γι' αὐτὸ τὸ μοτίβο τί θέ μῆς πῆ ὁ Γεωργιάδης :

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ

Δέν ἔχω νῆ πᾶ τίποτα Δημήτρη μου. Ἐνα ποινοῦτατο παντα-
 δορίστινο μοτίβο, μὲ ἐκτενησιωκὸ χροῖμα, ἐηλοδὴ ἐπηρεασμοῦ
 νεπολιτάνιου, ποῦ θυμίζει ἕλλως τε τρομερὰ καὶ τὴν καλή
 παντέδα τοῦ ἑλλησπόντου μεγάλου μαέστρου Διονυσίου Λευ-
 ράγκα : Κεφαλινοποῦδα μου, Ζακυνθινὴ πυρᾶ μου... Αὐτὰ
 εἶναι μοτίβα ποῦ τὰ γεννᾷ ἡ λαϊκὴ φαντασία, εὐδὴ ἡ λαϊκὴ
 ποῦσα ποῦ δέν ἔχει ἐνὸ γ-η νῆ λογοδοτήσθ ἐν ἑλλησε τοῦ
 ἐνὸς τέσσερα μέτρα καὶ τοῦ ἑλλου οὐδὲ μπαττοῦτες. Πάντως
 οὐμφουα μὲ τὸ πρόγραμμα τῆς ἐπιπομῆς μας, οὐδὲ οὐσω κα' αὐ-
 τὴν τὴν ἑορταστικὴ παλαιὰ μελωδία, φέρου ἐναρμονισμένη
 κα' ἐνορχηστρωμένη πᾶσως ἑλλοιότιμα.

ΕΚΤΕΛΕΙΤΑΙ ΣΤΗΝ ΟΡΧΗΣΤΡΑ Η ΗΕΑ ΓΕΝΝΕΑ

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Δημήτρη, νομίζω πῶς ἡ Ηέα Γεννεᾶ, π ἑ λ η ω σ ε ἑρμετά.

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ

Ἄλα καληνῶν Γιάγκο, ὅλα περνοῦν καὶ χάνονται, ὅλα. Κα' ὅ-
 μως ὑπάρχει ἕνα παλαιὸ τραγουδὶ ποῦ ὅχι μόνο δέν κόλλησε
 μὲ τραγουδιέται πάντα, μ' ὅλο ποῦ εἶναι ἡλικίας ἑνενηντα χρό-
 νων.

ΓΙΑΝΝΙΑΝΗΣ

Ξέρω γιὰ ποιὸ ποῦ λῆς : Τὴν ἄλυσιμένη Πυγδαλιὰ, τοῦ Ἀρσίνη.

- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Είδες όμως κάτι περίεργο που συμβαίνει μ' αυτό τό τραγουδί ; 'Ενώ σ' όλα τ'α τραγούδια ξέρομε τό θνομα τοῦ συνθέτη καί πάντα σχεδόν ἔγνοοσμε τό θνομα τοῦ στιχουργοῦ,
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Ἐτήν Πυγμαλιά, ξέρομε ὅτι ἔχει γράφει τοὺς στίχους ὁ Γεώργιος Δροσίνης καί 'ο συνθέτης ἔμεινε ἔγνωστος.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Κι' ὁ ἔδιος ὁ Δροσίνης δέν ἤξερε ποιός εἶχε γράφει μουσικ τοὺς στίχους του. Εἶχε ἐπιδώσει ἕνα βιβλιόρακι μέ ποιήματα μέ τόν τίτλο : **ΙΣΤΟΙ ΔΡΑΧΙΝΗΣ**. Κι' ἔκει μέσα θπῆρχε καὶ ἡ Πυγμαλιά. 'Ο Δροσίνης ἔφυγε καί πῆγε στήν Γερμανία γι σπουδές. Ἐτήν ἐπιστροφή του, μετά τρία τέσσερα χρόνια ἔβουσε τοὺς στίχους του νά τραγουδιῶνται...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** Ἐξέρω τήν συνέχεια Δημήτρη. 'Εοῦ μοῦ τήν διηγήθημες κέποτι 'Ο Τσελεμεντές...
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** Πάλιστα...
- ΓΙΑΝΝΙΔΗΣ** 'Ο Τσελεμεντές, αὐτός που ἔχει γράφει τόν πρῶτο ὁδηγό Πατριτικῆς ἐνέλαβε νά ἱποκαλύψῃ στόν Δροσίνη ὅτι ἕνας δικηγόρος Τραπεζούντιος, πανταδός κα' αὐτός ὅπως κα' ὁ Τσελεμεντές εἶχε γρ'φει στήν κηθάρα τήν μουσική τῆς Πυγμαλιῆς. 'Ο δικηγόρος Τραπεζούντιος, νομίζω χαλιμδατός.
- ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ** 'Ακριβῶς. "Ἄς μῆς πῆ λοιπόν τώρα ὁ Πτουφεξιόδης τήν Πυγμαλιά γιά νά τήν ἀκούσουνε ἡμέσως σέ συνέχεια οἱ ἐπιροαταί μας ἐνορχηστρωμένη ἀπό τόν 'Ἀλέκο Γεωργιόδη...
- ΠΤΟΥΦΕΞΙΑΔΗΣ** 'Ἐκοῦνησε τήν ἐνθισμένη πυγμαλιά μέ τό χεράκι της καί γέμισε ἀπό ἔνθου, ἡ πλάτη, ἡ ἀγνελιά καί τό μαλλίτιο της...
- "Ἄχ χιονισμένη σάν τήν εἶδα τήν τρελλή γλυκά τήν φίλησε τῆς τίνεξα τ'α ἔνθη ἀπό τήν κεφαλή κα' ἔτσι τῆς μίλησα...

ΚΑΙ ΕΝ ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΕΚΤΡΑΝΙΤΑΙ Η ΜΥΘΑΛΙΑ ΜΕ ΟΡΚΗΤΡΑ ΧΩΡΙΣ

Δ Ι Α Κ Ο Η

ΓΙΑΝΝΟΥΚΑΚΗΣ Καί τώρα, αγαπητοί μου φίλοι, έφ' ου έποιούνησε ή κοπέλλα
 τήν ένδοξήν πυγμαλιά, θά κουνήσετε καί σε'ς τό χει-
~~ρότερο~~ ράκια σας νά χειρο-
 προτήσετε τήν Πυγμαλιά που έζησε ένενήντα χρόνια καί
 ε'σ' έπόμα... Τήν προσεχ'η Πέμπτη τήν Εδία θρα θά τά
 ξαναπο'με.